

A photograph of a woman in a white jacket and maroon top walking a black dog down a set of wooden stairs. The woman is holding a brown leather leash. The dog is looking towards the camera. The stairs are made of light-colored wood and are set on a grassy slope. In the background, there is a building with large windows and some tall grasses.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

Annika Elisabeth von Hausswolff

(b. 1967, Gothenburg, Sweden) lives and works in Gothenburg, Sweden.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

Annika Elisabeth von Hausswolff

Annika Elisabeth von Hausswolff is one of the most influential photographic artists in Sweden. She is well-known for her carefully arranged images with a documentary visual expression, but her most recent body of work is based on already existing photos. Recurring themes are patriarchal structures, criminology, global capitalism, the subconscious and her deep interest in the photographic image. Several of her series of works have been inspired by crime-photography and her main sources include press and police archives. As of late, von Hausswolff has also been interested in the transition from analogue and digital photography and has worked with the very medium of photography itself and its tools of the trade. Different techniques have been used in this series: UV-print on acrylic glass, oil paint, fine art prints and metal print high definition on aluminium.

In 2021-2022, Moderna Museet in Stockholm presented an extensive mid-career retrospective of her work, accompanied by a catalogue, which then travelled to Moderna Museet in Malmö. In 2022, she was awarded the Prins Eugen Medal for outstanding artistic achievement.

Annika Elisabeth von Hausswolff (b. 1967, lives and works in Gothenburg, Sweden) studied at Konstfack University of Arts, Crafts and Design and the Royal Institute of Art in Stockholm. She is a professor at Valand Academy at the University of Gothenburg. Annika Elisabeth von Hausswolff represented Sweden in the Venice Biennale of 1999 and her work has been the subject of three large mid-career retrospectives: at Magasin III (Stockholm, 2008), Hasselblad Foundation (Gothenburg, 2016) and Moderna Museet

(Stockholm, Malmö, 2021-2022). Past institutional solo exhibitions include AROS Kunstmuseum, Aarhus, Denmark; Magasin III Stockholm, Sweden; La Conservera, Murcia, Spain; and Statens Museum for Kunst, Copenhagen, Denmark. Her work is represented in the collections of Fotomuseum Winterthur, KIASMA Helsinki, SF MOMA San Francisco, MCA Chicago, Moderna Museet Stockholm and The Solomon R Guggenheim Collection to name a few.

Solo Exhibitions (selected)

- 2022** *Alternative Secrecy*, Moderna Museet, Malmö, Sweden.
- 2021** *Alternative Secrecy*, Moderna Museet, Stockholm, Sweden.
- 2016** *Grand Theory Hotel*, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden.
- 2013** *Annika von Hausswolff - It All Ends with a New Beginning*, AROS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark.
- 2008** *ICH BIN DIE ECKE ALLER RÄUME*, Magasin 3, Stockholm, Sweden.

Groups Exhibitions (selected)

- 2023** *A State of Consciousness, Recontres d'Arles, Arles, France Before Tomorrow – Astrup Fearnley Museet 30 Years*, curated by Owen Martin and Solveig Øvstebø, Astrup Fearnley Museet, Oslo, Norway.
- 2022** *Darkrooms - The Gothenburg Photography Scene 1985–95*, Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
- 2014** *Nouvelle génération*, FRAC Nord-Pas-de-Calais, Dunkerque, France.
- 2008** *Darkside: Photographic Desire and Sexuality Photographed*, curated by Urs Stahel, Fotomuseum Winterthur, Zürich, Switzerland.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

Public Collections (selected)

Aarhus Kunstmuseum, Denmark.
Akzo Nobel Art Foundation, Arnhem, The Netherlands.
Astrup Fearnley Collection, Oslo, Norway.
Museum Voorlinden, Haag, The Netherlands.
Fonds National d'Art Contemporain, Paris, France.
Fotomuseum Winterthur, Switzerland.
FRAC Languedoc - Roussillon, Montpellier, France.
Frac Nord – Pas de Calais, France.
Gothenburg Museum of Art, Gothenburg, Sweden.
Harvard University Art Museums, Cambridge, USA.
Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
KIASMA, Helsinki, Finland.
Magasin III Museum for Contemporary Art, Stockholm, Sweden.
Malmö Konstmuseum, Malmö, Sweden.
National Museum of Women in the Arts, New York, USA.
Neuberger Berman, New York, USA.
RISD Museum, Rhode Island School of Design, Providence, USA.
Moderna Museet, Stockholm, Sweden.
Museum of Contemporary Art, Chicago, USA.
Saastamoinen Foundation, EMMA Espoo Museum for Modern Art, Espoo, Finland.
San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco, CA, USA.
S.A.O. Foundation of Research and Culture, Sweden.
National Gallery of Denmark, Copenhagen, Denmark.
The Solomon R. Guggenheim Museum, New York, NY, USA.

A State of Consciousness, Recontres d'Arles, Arles, France, 2023.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Malmö, Sweden, 2022.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Informational text panel.

Informational text panel.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Alternative Secrecy, Moderna Museet, Stockholm, Sweden, 2021.

Oh Mother, What Have You Done?, Andréhn-Schiptjenko, Paris, France, 2020.

Oh Mother, What Have You Done?, Andréhn-Schiptjenko, Paris, France, 2020.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Grand Theory Hotel, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden, 2016.

Annika von Hausswolff – It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark, 2013.

Annika von Hausswolff – It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark, 2013.

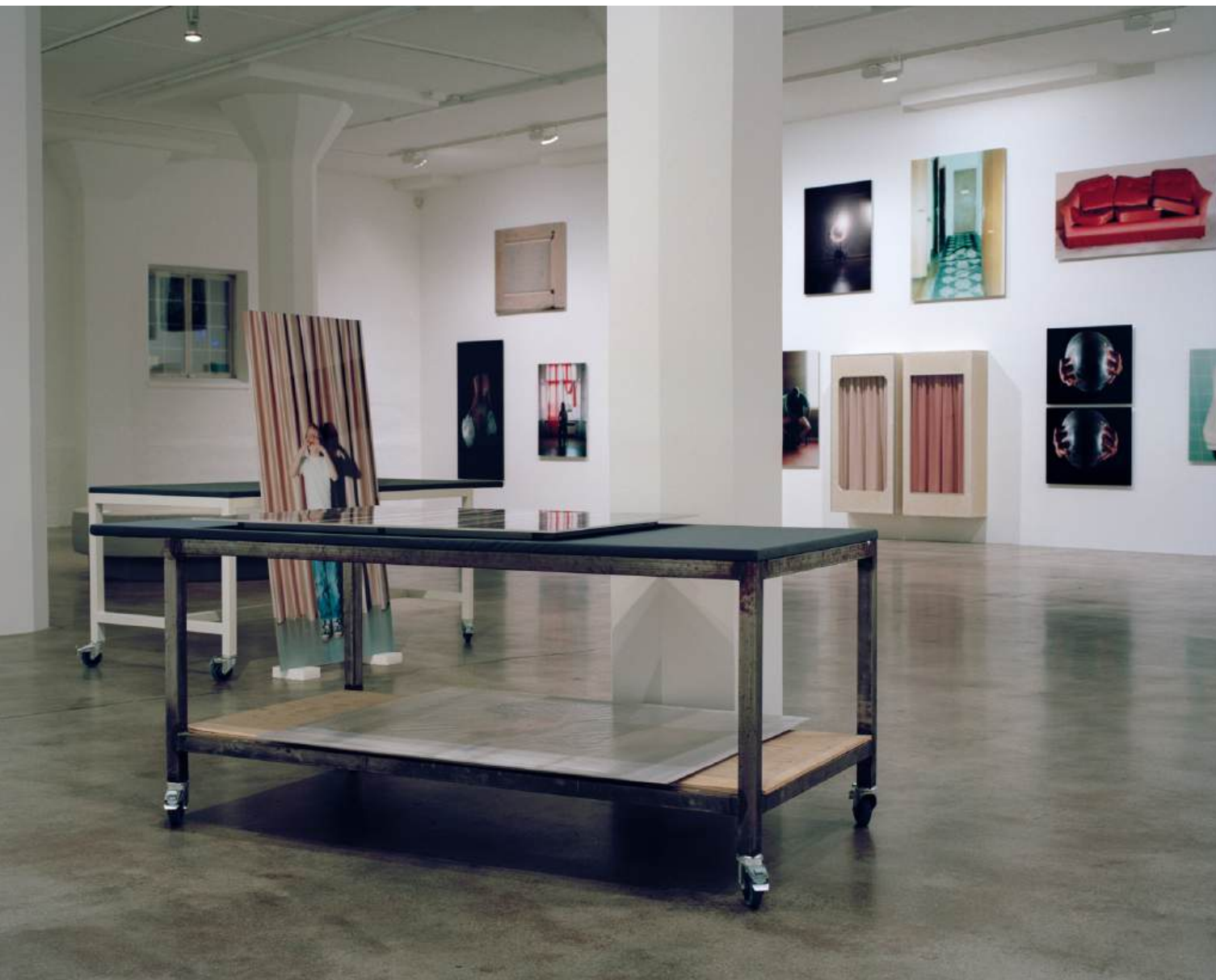
Annika von Hausswolff – It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark, 2013.

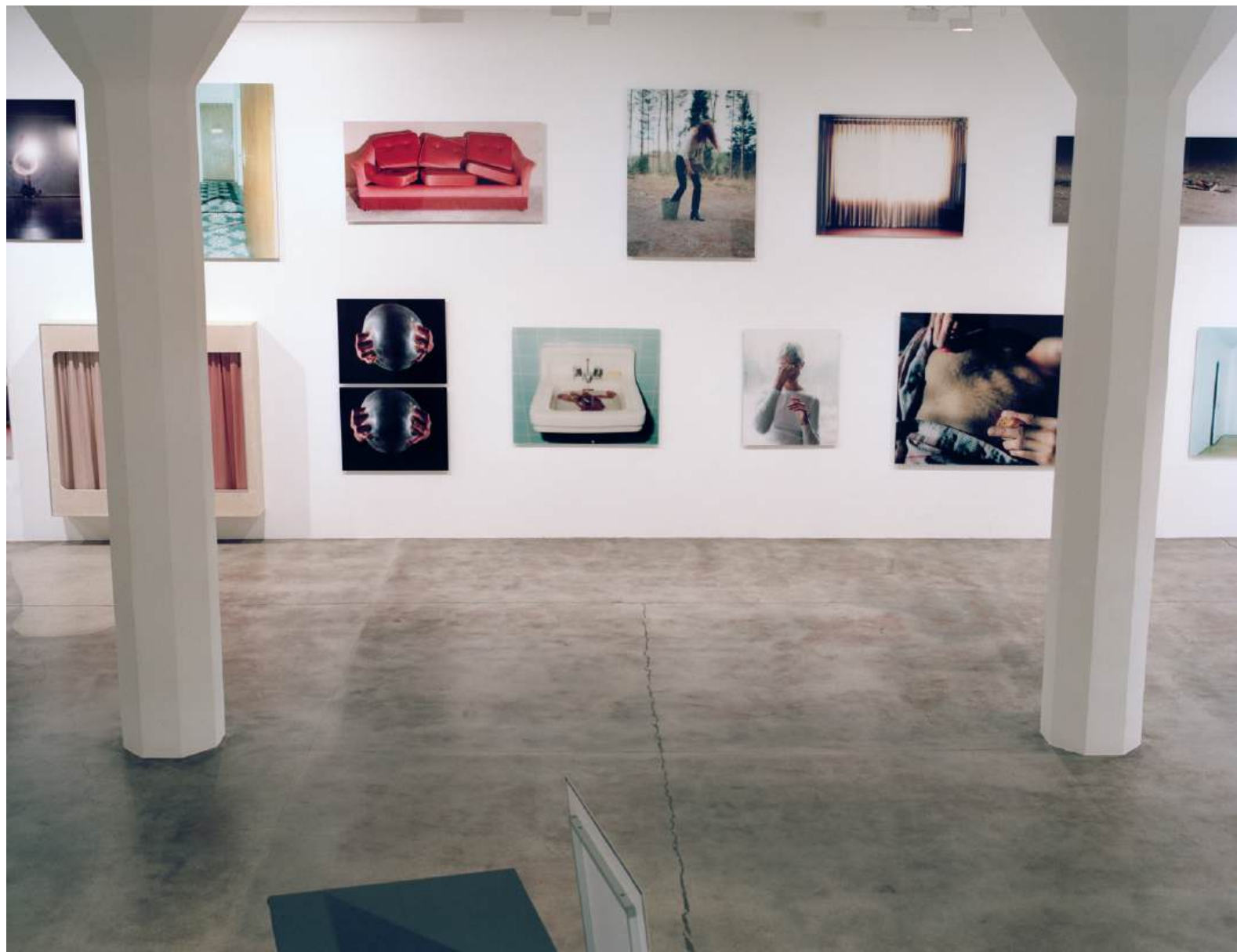
Annika von Hausswolff – It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark, 2013.

Annika von Hausswolff – It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark, 2013.

ICH BIN DIE ECKE ALLER RÄUME, Magasin III – Museum for Contemporary Art, Stockholm, Sweden, 2008.

ICH BIN DIE ECKE ALLER RÄUME, Magasin III – Museum for Contemporary Art, Stockholm, Sweden, 2008.

ICH BIN DIE ECKE ALLER RÄUME, Magasin III – Museum for Contemporary Art, Stockholm, Sweden, 2008.

Annika Elisabeth von Hausswolff
Domestic Sculpture, 2002
C-print silicone mounted on plexi glass
90 x 180 cm (35 3/8 x 70 7/8 in.)

Annika Elisabeth von Hauswloff

Girl with Chainsaw, 2002

C-print silicone mounted on plexi glass
152 x 120 cm (59 3/4 x 47 1/8 in.)

Annika Elisabeth von Hauswolff

The Legacy of Beige, 2002

C-print silicone mounted on plexi glass
128 x 100 cm (50 1/8 x 39 1/8 in.)

Recension [Konstutställningar](#)

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alternativ sekretess" Fascinerande glidning mellan mardröm och begär

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Oh mother, what have you done #002", 2019. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Annika Elisabeth von Hausswolff har sin första omfattande utställning på Moderna museet. Bildspråket är kärvt och poetiskt med fokus på brott och kvinnoöden. Samtidigt granskar hon fotografiets komplexa relation till verkligheten.

Joanna Persman
Publicerad 2021-10-27

 Följ skribent

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alternativ sekretess"

Utställning

Var: Moderna museet, Skeppsholmen

T.o.m. 20 februari 2022

Presentationen på Moderna rymmer ett hundratal verk från debuten i början av 1990-talet fram till det senaste som skapats speciellt för detta tillfälle. Det är dock inte kronologin som styr presentationen. I stället handlar det om ett konstnärligt universum med en egen visuell logik. "Tiden är en plats" lyder titeln på von Hausswolffs text i utställningskatalogen.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "The body of anthropocene", 2020. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Annika von Hausswolff – från och med nu Annika Elisabeth von Hausswolff – tittar på världen genom kamerans öga. Men hon granskar också fotografins komplexa relation till verkligheten. Verken i utställningen hakar in i varandra, även om förutsättningar har förändrats i takt med nya tekniker och

estetiska experiment. Här finns bland annat foton överförda till emalj och övermålade printar på plexiglas. Längtan efter mörkrummets alkemi gestaltas dock genom installationer och objekt.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alone with bubble", 1996/2021. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

tuggummibubblor och färgfilter. Att visa tillräckligt lite för att väcka frågor och locka fram betraktarens nyfikenhet är ett av von Hausswolffs visuella genigrepp.

Hon har arbetat både med det dokumentära och det iscensatta. Fiktion är kanske ett fel ord i detta sammanhang. Men där verklighetsbeskrivningen av olika skäl når sin gräns kan fantasin förvandla det individuella till det universella. Den iscensatta fotografien är som skönlitteratur. Med verkligheten som sufflör kan båda skildra människans djupaste drömmar och mardrömmar, längtan och begär. "Det bästa och det sämsta med bilder är att de är tolkningsbara", skriver von Hausswolff. "En yta för projektion, ett behändigt verktyg för vår fantasi. Fenomenalt och ohederligt, bedårande och inställsamt på samma gång."

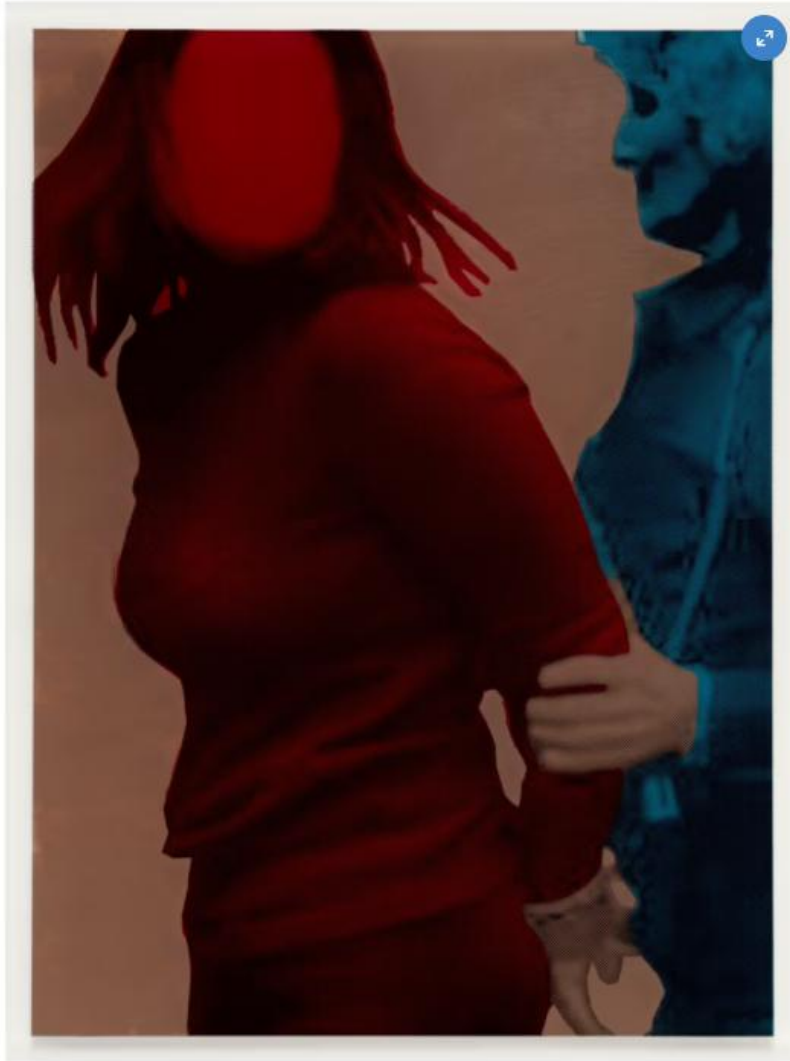
Fem steg inne i utställningen drabbas jag av samma känsla som inför Sara Stridsbergs texter. Verkligheten sjuder i bakgrunden. Intresset för kriminologi, brott, människans obegränsade potential och hennes mörkaste skuggsidor finns här. Dokumentärt material och konstnärens personliga minnen vill tränga fram. Men de är bara en språngbräda till en annan berättelse. En berättelse som är fragmentarisk och som i huvudsak tycks utspela sig precis utanför bildens ramar. En berättelse, som delvis skymms bakom fördragna gardiner,

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Still life (John and Jane Doe in the arena)", 1995. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Ändå finns det inga inställsamma gester, publikfriande försköningar eller försonande kompromisser i hennes verk. Liksom Stridsbergs prosa är von Hausswolffs bildspråk vibrerande, febrigt, både kärvt och poetiskt på sitt vidunderliga, kluriga sätt. Modern historia. Kvinnoöden. Kollektivet och individen. Förfallna hus och provocerande poser. Udda vinklar. Närgångna studier. Överraskande beskärningar. Blicken fladdrar till för att hitta ett fäste bland färger och former, tekniker och format.

Ibland gör det ont att se. Som blåmärken och strypsår hos misshandlade kvinnor. I "Utan titel (En studie i politik)", 1993, är underlaget dokumentärt. Den iscensatta genombrottsserien "Tillbaka till naturen" med nakna kvinnokroppar utslängda i skogsdungar och parker är dock inte mindre "verklig" i sin brutala framtoning. Förövaren är osynlig, men antydning om brott går det inte att missa.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Oh mother, what have you done #011", 2019. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Rollerna är ombytta i sviten "Oh mother, what have you done" (2019–20). Dokumentära foton på frihetsberövade kvinnor har skannats in, rasterats och förts över till plexiglas. På baksidorna har von Hausswolff målat med oljefärg.

Dokumentärt eller iscensatt? Verkligt eller påhittat? Det är bland annat denna fråga som Annika Elisabeth von Hausswolff ofta tycks vara upptagen med. Hur förhåller vi oss till de bilder som vi matas med? Vad berättas eller döljs? Frågan vidgas när hon väljer

verk ur Modernas samling. Stina Brockman, Cindy Sherman, Ulla Wiggen, Anders Widoff, Peter Land... det skapar ett underbart brokigt sällskap till hennes egna verk.

Utställningens kluriga titel "Alternativ sekretess" är en anspelning på självmotsägelsen "alternativa fakta" som Donald Trumps rådgivare och kampanjchef Kellyanne Conway blev känd för. Alternativet till en hemlighet är ett avslöjande. Det är kanske just det som von Hausswolffs bilder skickligt manipulerar med?

Joanna Persman

[Följ skribent](#)

Publicerad: 2021-10-27, Svenska Dagbladet

<https://www.svd.se/fascinerande-glidning-mellan-mardrom-och-begar>

DI WEEKEND

Från punkfoto till Moderna museet – ”konstens roll i samhället”

Annika Elisabeth von Hausswolffs stora retrospektiva utställning Alternativ sekretess, skulle ha öppnat våren 2020. Nu, en pandemi senare, är det äntligen dags.

”Konst är något som vi själva skapar. Ungefär som religion; människan har skapat den för att hon behöver den”, säger hon.

Johanna Saldert

Uppdaterad: 19 november 2021, 09:23 Publicerad: 14 oktober 2021, 14:02

Annika Elisabeth von Hausswolff. **Foto:** Evelina Carborn

Sällan har behovet av att få uppleva film, teater, konserter, dans, festivaler och konst tillsammans med andra varit så uppenbart för så många som nu.

”Konsten får oss att reflektera och diskutera. Det är det som är konstens roll i samhället”, säger fotografen och samtidskonstnären Annika Elisabeth von Hausswolff, efter nästan 40 år bakom kameran.

Folkhälsomyndigheten har lättat på restriktionerna och verken i utställningen Alternativ sekretess ligger ännu ouppackade i Moderna museets källare i Stockholm.

”Jag tänker konst som ett rum, som har kontakt med verkligheten och överkligheten, och att vi i detta rum formulerar frågor och problem, som inte går att prata om någon annanstans.”

Behövs ett särskilt rum för den sortens samtal?

”Jag tror det. Ordet prata leder tanken fel. Jag menar beröring. Konst är inte av naturen given utan något som vi själva skapar. Ungefär som religion: människan har skapat den för att hon behöver den. Samma sak med konsten.”

Annika Elisabeth von Hausswolff är punkaren som blev en av Sveriges internationellt mest kända fotokonstnärer.

Genom en pojkvän på 1980-talet, sångaren Freddie Wadling, kom hon i kontakt med det kultförklarade skivbolaget Radium i Göteborg. Hon började plåta dess artister, blev assistent till den surrealistiske fotografen Tom Benson, utbildade sig och slog igenom sista året på Konstfack 1993 med bildsviten Tillbaka till naturen, inspirerad av brottsplatsfotografier efter mördade kvinnor. Sex år senare representerade hon Sverige på Venedigbiennalen.

I början av 1990-talet stod fotografiet i en brytningstid. Den traditionella rollen som dokumenterande sanningssägare ifrågasattes och ersattes delvis av foto som samtidskonst. Nya generationer experimenterade, under ledning av professorer som Tuija Lindström och Hans Hedberg, med kritiska, konceptuella och iscensatta bilder. Det gör Annika Elisabeth von Hausswolff fortfarande.

Vår tids syn på kropp, kön och maktstrukturer blev med åren hennes signum och levebröd. I dag är det hon som tillhör etablissemangen och hennes alster som lyfts fram i konstens finrum – Guggenheim Museum i New York, Moderna museet och Magasin III i Stockholm, Kiasma i Helsingfors, Astrup Fearnely i Oslo, Hasselbladstiftelsen, Göteborgs respektive Norrköpings konstmuseum.

Vad vill du med din konst i dag?

”Det vet jag inte. Jag har aldrig varit mycket för visioner eller drömmar. Jag är en bra improvisatör, hakar liksom på det som händer.”

Du har inget behov av att förändra världen?

”Jag är säker på att alla konstverk förändrar världen lite grann. Jag är nöjd med att få bidra till en konsttradition. Varför förändra världen? Den händer ju. För mig är det viktigare att försöka vara en bra människa och göra det som man har lust med, i mitt fall konst.”

Du lägger stor vikt vid titlar. Vad ligger bakom Alternativ sekretess?

”Jag tycker om att använda två ord som tar ut varandra. Det finns förstås en koppling till Kellyanne Conways omvandling av lögnen om att fler människor kom på Trumps presidentinviigning än på Obamas till ’alternativa fakta’.”

Annika Elisabeth von Hausswolff fördjupar svaret:

”Konst är ett uttryck för mig och den tid som vi lever i. Det kan hända att man egentligen vill vara hemlig, sekretessad, och då kan konsten bli ett alternativ. I stället för att tala klarspråk talar man poetiskt. Så skulle man kunna tolka titeln.”

”Sekretessad”?

”Ja, alltså belagd med sekretess. Filosofen i mig uppfinner gärna nya ord för att skapa nya bilder.”

Hur kommer det sig att du ofta tillför ett stänk av obehag i dina verk?

”Det obehagliga är mer intressant än det behagliga. Jag fascineras av det som fattas i en bild eller ett sammanhang eftersom det får mig att undra och fundera. Som konstnär använder jag konsten för att bearbeta hur det är att vara människa. Jag tar in samtidigt, processar den genom mitt medvetande och ut kommer bilder.”

Hey Buster! What Do You Know About Desire? (1995)

Hur är det att vara människa?

”Komplicerat, roligt, tröttsamt, omstörtande och modigt. Det finns en ödmjukhet också, i att finnas. Jag har en leda i mig som måste bekämpas. Leda är inte rätt ord, inte uttråkad heller... Jag har ett mörker, som härbärgeras via konsten. Mina spjäll är liksom öppna för det tragiska.”

Depressioner, menar du?

”Ja, i meningen brist på vissa signalsubstanser i kombination med erfarenheter av livet. Jag har inga diagnoser vad jag vet, däremot en kemisk känslighet som gör att en del saker blir påfrestande.”

Har den känsligheten med uppväxten att göra?

”Ja, när jag var fem år var jag med om en händelse som satte livslånga spår i mig.”

”Jag har aldrig blivit slagen, övergreppad, utsatt för övergrepp, eller så. Vad som hände vill jag inte gå in på, men det handlar om svek, som påverkar mig än i dag.”

Att känna sig sviken som barn kan stöka till det med tilliten som vuxen. Kan det vara så att händelser, som andra ser som en besvikelse, upplever du som ett svek?

”Ja. Jag förstår intellektuellt att det inte handlar om svek, men rädslan för att bli övergiven finns där.”

Annika Elisabeth von Hausswolff växte upp i Göteborg. Båda föräldrarna saknade högre utbildning och arbetade som spårvagnsförare.

”Vi var som tre solitärer, aldrig en enhet.”

Ålderskillnaden till den sju år yngre systemen var under uppväxten för stor för att de skulle bilda en ställföreträdande enhet.

Hade du en olycklig barndom? En dysfunktionell uppväxt behöver ju inte vara detsamma som olycklig?

”Min uppväxt var otrygg och instabil. Man visste inte var folk var och förstod inte varför de var där de var, om man fick veta.”

Enligt Annika Elisabeth von Hausswolff finns alltid en släkting eller annan vuxen som, utan att veta om det, blir mentorer och tar hand om det som saknas i hemmet. Farmor i Piteå blev hennes räddning.

”Farmor hade världens bästa skratt, spådde i kort, var ansvarsfull och förbaskat rolig. Jag hade en familj, men den var mest på ytan. Så jag ser inte kärnfamiljen som den bästa strukturen. Det bästa för barn är väl att växa upp med ett gäng vuxna omkring sig.”

Den egna familjens kulturinslag bestod av Nordens kriminalkrönika och en pytteliten tv.

”Mamma har sett alla Ingmar Bergmans filmer, om och om igen. Jag var 11 år när jag såg min första Bergmanfilm, Sjunde inseglet, och blev helt betagen. Filmens geniala bildspråk ihop med den dråpligt roliga dialogen blev en milstolpe! Inget var sig likt efter det.”

Annika Elisabeth von Hausswolff kompletterar bilden av sitt mörker:

”Det finns både ett enormt mörker i mig och en enorm lust, en inre glädje. De två tillsammans utgör min motor.”

Bränslet i den motorn är andra konstnärer och deras verk, film och musik.

”Det finns inget som jag älskar så mycket som att möta en annan konstnär. Mötet ger mig en enorm anknytning, som släktskap. Konstens viktigaste egenskap är att finnas till. Den är inte till för att säljas eller marknadsföras.”

Det säger konstnären vars verk kostar mellan 40.000 och 150.000 kronor, beroende på upplaga och storlek.

”Jag är glad att jag säljer, det betyder att jag kan fortsätta. Numera undervisar jag halva min tid.”

När vet du att ett verk är färdigt?

”När det inte finns något att tillägga. Ibland sitter det med en gång. Ibland vet jag inte om jag skulle få något gjort om ingen frågade efter det. Nu har Moderna museet frågat om en utställning. Det ger lust att göra någonting i det rummet. Deadlines är bra. Jag är inte den som går till ateljén varje morgon och gnetar på i ur och skur. Jag har alltid tänkt att så gör de som är konstnärer på riktigt.”

För drygt tio år sedan tvingades hon släppa den analoga fototekniken och ställa om till den digitala.

Försök att hålla ordning på tid och rum (1997–2001).

”Mina bevekelsegrunder låg i mörkrummet och kamerans mörka rum. Med storformat kan man inte testfotografera, så jag tog polaroidbilder för att kolla ljus och komposition, innan jag tog den riktiga bilden. När polaroidfabriken lade ned 2008 blev jag otroligt vilsen.”

Till slut började hon experimentera med att lägga objekt i scannern, köpte särskilda fotofilter som scannades in och gjordes nya bilder av.

”Jag hade fastnat lite i mitt mörkrumssymboltänk, så på sätt och vis var det bra att fabriken lade ned.”

Annika Elisabeth von Hausswolff är känd för sitt symboltänk och sin fascination för psykoanalys. Som ung lånade hon ständigt på biblioteket, plöjde som 15-åring CG Jungs klassiker Människan och hennes symboler och blev fast.

”Freuds idé om hur medvetandet är uppbyggt i detet, jaget och överjaget roar mig. Det kittlar på ett bra sätt och är väldigt användbart i konsten.”

Psykoanalytikern och barnläkaren Donald Winnicott är en favorit med sina teser om lekens betydelse för barnets psykiska utveckling.

”Det är direkt applicerbart på konst. Konst är att fortsätta leka, kanske lite mer allvarligt. Men barns lek är också på allvar.”

Fransmannen Didier Anzieu är en annan favorit. I Hudjaget skriver han om huden som en beröringskontakt med omvärlden och samtidigt en sköld för människas inre. Anzieu menar att - huden förbinder det fysiska och psykiska, och tar till metaforer, konst och berättelser för att få teorierna begripliga.

”Anzieus idé kan vara lika subversiv som konsten. Det är modigt att vara omstörtande. Han pekar ju på saker om människan som vi egentligen inte vill kännas vid.”

Alternativ sekretess visar ett hundratal verk, både konstnärens egna genom årens lopp och hennes personliga urval ur Moderna museets samlingar. Utställningen öppnar den 23 oktober.

Hur är det annars?

”Annars... ja... jag dricker för mycket.”

Varför då?

Annika Elisabeth von Hausswolff slår, plötsligt blottställd, ut med armarna:

”För att dämpa min ångest.”

Funkar det?

”Ja. I stunden.”

En del äter för mycket, andra för lite. En del tränar för mycket, andra inget alls. Somliga håller sig sysselsatta med prestigedrivna konflikter medan andra är så konflikträdda att de duckar för sin egen skugga. Några dricker för mycket, några känner efter för lite och förvånansvärt många jobbar för mycket.

Annika Elisabeth von Hausswolff nickar.

Exakt var gränsen går för ”för mycket” är irrelevant när självinsikten redan kommit dit.

Vad gör dig ursinnig?

”När barn far illa. På ett mer profant plan blir jag ursinnig över smulor. På golvet, bordet ... jag retar ihjäl mig. Varför ska det finnas smulor?”

Ursinnet omfattar även dammråttor.

Har du aldrig funderat på att gå i psykoanalys för det?

Annika Elisabeth von Hausswolff frustar till av skratt.

Men tänk om din aversion mot smulor och damm är en symbol för något annat – kanske skam och skuld, eller sorg och saknad i hemmet?

”Du tycker det?”

Okej, jag formulerar om frågan: Blir du lugn när hemmet är damm- och smulfritt?

”Nej. Inte det minsta.”

Så det obehagliga sitter inte i smulorna i sig?

Skrattet klingar av men blicken förblir leende. Annika Elisabeth von Hausswolff har aldrig gått i psykoanalys, men provade terapi för många år sedan.

På frågan vad som gör henne lugn och trygg blir svaret:

”När barnen och jag var på bio i lördags. Att vi tre satt där på rad, så här efter pandemin och strax efter att den äldste flyttat hemifrån, och såg science fiction-filmen Dune tillsammans var underbart! Jag var ointresserad av storyn, men är löjligt förälskad i specialeffekter.”

Hon funderar och tillägger:

”**Jag känner mig lugn** när jag kör bil – långt och ensam i bilen. Att vara på väg någonstans, bara jag, som styr och kontrollerar är en fantastisk frizon.”

Donald Winnicott, född 1896 och professor i England på 1950-talet, myntade uttrycket ’good enough mother’. Hurdan är du som mamma?

”Jag har flippat ut, skrikat och smällt i dörrar, men jag vet att mina barn haft en bra uppväxt. Det märks. Jag har kunnat gå tillbaka och be barnen om ursäkt. ’Förlåt, det där var inte okej. Hur kändes det?’”

Det viktigaste som förälder är att kunna se och ge barnet den empatin i efterhand, och att barnet blir tryggt nog för att göra detsamma mot andra, menar Annika Elisabeth von Hausswolff.

”Det som fattades mig när jag växte upp var att det inte fanns någon som helst vilja att prata om känslor.”

”Jag tror inte att man kan hantera alla känslor, vardagen är ju vad den är – fucking jobbig. Men om man efteråt kan se sitt beteende utifrån och självmant gå tillbaka och fråga ’hur kändes det där, det kan ju inte ha varit kul för dig’, så tror jag att man har gjort ett bra jobb. Inte bara som förälder utan som människa.”

ANNIKA ELISABETH VON HAUSSWOLFF

Ålder: 53 år.

Familj: Sambo med konstnären Klas Barbrsson, en son, 20 år, och en dotter, 17 år, från tidigare förhållande.

Bor: Göteborg.

Gör: Fotograf och bildkonstnär, adjungerad professor vid Högskolan för konst och design (HDK-Valand) vid Göteborgs universitet, grundare och redaktör för konstbloggen Tsnok.se, ledamot i Konstakademien. Utbildad vid Sven Winquists fotoskola i Göteborg, Konstfack i Stockholm och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm (grafik och video).

Aktuell: Med utställningen Alternativ sekretess på Moderna museet i Stockholm 23 oktober - 20 februari 2022 och på Moderna museet i Malmö 26 mars - 4 september 2022.

Johanna Saldert

Publicerad 2021-10-14, DI Weekend

<https://www.di.se/nyheter/fran-punkfoto-till-moderna-museet-konstens-roll-i-samhallet/>

Annika Elisabeth von Hausswolff slog igenom med serien "Tillbaka till naturen" 1993. Foto: Alexander Mahmoud

Annika Elisabeth von Hausswolff: Både brott och konst är gränsöverskridande

UPPDATERAD 2021-10-16 PUBLICERAD 2021-10-16

Fotografen Annika Elisabeth von Hausswolff slog igenom med en serie bilder av avklädda, livlösa kvinnokroppar i buskage. Nu ställer hon ut ett hundratal verk från sin närmare 30 år långa karriär. Hon har vinnlagt sig om att aldrig fastna i ett konstnärligt uttryck – men fascinationen för kriminologi har hon kvar.

Sandra Stiskalo

Text

Alexander Mahmoud

Foto

Läs senare

Två dagar efter att Donald Trump hade tillträtt som USA:s president intervjuades hans rådgivare och före detta kampanjchef Kellyanne Conway i NBC-programmet "Meet the press". På frågan varför Trumps pressekreterare hade uppgivit felaktiga siffror om publiken vid presidentinstallationen svarade hon att pressekreteraren endast hade gett uttryck för "alternativa fakta". Termen, en självmotsägelse, var egentligen en felsägning – Conway hade för avsikt att säga "alternative information and additional facts" – men har gett många otippade ringar på vattnet.

– Det är ett genialiskt uttryck, även om just politiker naturligtvis inte bör syssla med alternativa fakta. Det är mycket bättre om konstnärer och författare gör det, säger Annika Elisabeth von Hausswolff.

Den 23 oktober öppnar en stor utställning med ett hundratal av hennes verk tillsammans med ett personligt urval ur samlingarna på Moderna museet i Stockholm. Hon har gett utställningen titeln "Alternativ sekretess".

– Sedan jag såg intervjun med Conway har jag varit fascinerad av begreppet "alternativ". Och ordet "sekretess" anspelar på någon form av utredning eller dokument som inte får bli allmogods. Jag har tänkt att det kanske är konstnären som går under sekretess, medan konstverket är något slags vittnesmål, därmed "alternativ sekretess". Hänger du med?

Det sista säger hon med ett garv och tillägger att hon egentligen bara spånar. Att upprätta analogier mellan det som finns i konsten och andra discipliner, diskurser, eller livet för den delen, kan visserligen vara roligt som ett slags lek men är egentligen onödigt. De är ofta efterhandskonstruktioner, säger hon. I den skapande handlingen däremot, kommer mycket an på det under- eller omedvetna.

"Jag har varit intresserad av kriminologi, juridik, rätt och fel sedan jag var liten." Foto: Alexander Mahmoud

Hon har långt hår igen, därför känner jag först inte igen henne när hon kommer fram till mig på centralstationen. Hennes namn är nytt också,

åtminstone en del av det: nyligen lade hon till sitt andranamn Elisabeth i

konstnärnamnet. Det kom sig av att hon hade köpt ett abonnemang på släktforskningsappen ”Ancestry”. Inte för att hon kom särskilt långt i efterforskningarna, men det slog henne att det enda släktledet man kan vara någorlunda säker på stämmer är det på modernet, och just där fanns många Elisabeth.

– Jag har ingen släkt kvar, men att lyfta det namnet blev en hälsning till min mamma och mödrarna bakom henne.

Hon har åkt tåg från Göteborg till Stockholm, det är årets sista brittsommardag och vi promenerar till Skeppsholmen och Moderna. Två av utställningssalarna har målats syrenlila, några rum i rummet är ännu inte färdigbyggda. Hittills är bara ett verk uppe. Det är en nyproducerad fototapet av ett självporträtt från 1996. Hon hade stoppat in ett helt paket hubba bubba i munnen för att kunna blåsa gigantiska bubblor. Ibland fick hon till det; på fotot ”Alone with a bubble” täcker den uppblåsta bubblan hela ansiktet, blicken bakom tuggummit är obrydd.

Vill man skulle man med utgångspunkt i denna bild kunna tala om ett slags ledmotiv i konstnärskapet. Annika Elisabeth von Hausswolffs foton antyder saker, men den springande punkten är sällan synlig. Där finns bortvända eller dolda ansikten, draperier, spår och övertäckta kroppar. Fortfarande förknippar många henne med serien ”Tillbaka till naturen”, en svit iscensatta foton av avklädda, livlösa kvinnokroppar i buskage och vassruggar. Serien skapade hon till elevutställningen på Konstfack 1993 och den blev hennes genombrott.

– Jag har varit intresserad av kriminologi, juridik, rätt och fel sedan jag var liten. Nordisk kriminalkrönika var typ det enda läsbara som fanns där jag växte upp, säger hon.

Annika Elisabeth von Hausswolff var mellan 1984 och 1987 medlem i punkbandet Cortex. Hon har också studerat på Konstfack och på Kungliga konsthögskolan. Foto: Alexander Mahmoud

Föräldrarna var inga stora litteratur- eller konstkonsumenter, förutom Nordisk kriminalkrönika

prenumererade de på Göteborgs-Posten. Annika Elisabeth von Hausswolff, som då hette Söderholm, lärde sig läsa tidigt med hjälp av tidningens svarta blockbokstäver. Därefter började hon bläddra i kriminalkrönikorna som stod otummade i hyllan och sammanfattade årets svenska kriminalfall. Bilderna i böckerna föreställde ofta bevismaterial, de kunde vara foton av avslagna buteljer eller bilder på parkeringsplatser med pilar in i skogsdungar där klädesplagg hittats.

– Det fanns inget estetiskt tilltalande i bilderna. De var intetsägande men gav upphov till så mycket fantasi och spekulation om vad som hade hänt i buskarna och dungarna. I och med det uppstod min fascination för fotografi.

Intresset för kriminologi har bestått. På tåget upp till Stockholm lyssnade hon på Åsa Larssons nya deckare ”Fädernas missgärningar”. Hon följer flera krimipoddar, mestadels amerikanska och läser facklitteratur i ämnet, men någon djupanalys av sin fascination har hon inte gjort.

– Om jag ska testa en analys så skulle man kunna säga att brott är ett slags gränsöverskridande och det gäller även för konst, åtminstone för bra konst. Jag säger inte att det är kreativt att begå brott men det är ändå ett gränsöverskridande.

Är det även underhållande med brott och kriminologi?

– Visst! Men konst är ju också underhållning. Gravallvarligt och underhållande på samma gång.

Sedan 15 år bor hon i området Stampen några hundra meter från arenan Gamla Ullevi. När hon inte undervisar fotografistudenter på konsthögskolan Valand eller arbetar med egna bilder i studion går hon gärna på fotboll där. Hon har årskort på ståplats hos IFK Göteborg.

Hennes lägenhet ligger inte långt ifrån barndomshemmet, föräldrarna jobbade som spårvagnsförare och i Stampen finns de stora vagnhallarna.

När Annika Elisabeth von Hausswolff som 13-åring började högstadiet på en ny skola i en annan stadsdel lade hon genast märke till ett gäng punkare. Det tog inte många veckor in på första terminen i sjuan förrän hon hade kopierat deras blandkassetband, klippt av sig håret, färgat det som fanns kvar svart och köpt en militärjacka på Överskottsbolaget. Hon började jobba gratis på en klubb som hette Rockers; där spelade punkband som GLO, Attentat och Cortex. Det sistnämnda skulle hon själv senare bli körsångare i.

Så småningom började hon på gymnasiet, men efter sex veckor av icke-studier lämnade hon in en avskedsblankett på rektorsexpeditionen och gick ner på Avenyn.

– Det var en dag som denna, solen sken, träden var brandgula och jag bara jublade inombords. Jag var fri. Det var otroligt.

Fanns det ingen oro i dig inför vad du skulle göra i stället för skolan?

– Vad jag ska göra har aldrig bekymrat mig. Jag var 16 och hade redan gått på konserter i flera år, volontärjobbat på rockklubb, på Folkets bio och på Fotograficentrum. Problemet var bara hur jag skulle skaffa stålar.

”Jag visste ju knappt vad konst var innan jag började på Konstfack, att då komma in i en kontext och få en massa kunskap presenterad för sig var underbart.” Foto: Alexander Mahmoud

Hon tog kontakt med ungdomsarbetsförmedlingen och utformade själv en praktikplats på skivbolaget Radium, hon blev kvar i fyra–fem år. På Radium träffade hon Freddie Wadling, de var ihop ett tag, och Carl Michael von Hausswolff som hon senare gifte sig med. Skivbolaget låg i det som nu är Hagabadet, en smakfull och påkostad spa- och träningsanläggning. I en av de torrlagda swimmingpoolerna fanns en teaterscen och i källaren ett mörkrum. Annika Elisabeth von Hausswolff började fota. Två av dem som

drev Radium var själva ursprungligen fotografer, efter ett tag frågade de om hon inte kunde plåta artisterna som bolaget sajnade.

– Det var en häftig tid i Göteborg, det hände så mycket. Och jag hade grymma år på Radium, men jag kunde egentligen ingenting om foto och det var väl därför jag till slut ändå bestämde mig för att börja på ett fotogymnasium.

Det var en yrkesutbildning, man lärde sig plåta svart mot svart, mat, porträtt. Efter studenten jobbade hon ett år som kopist i mörkrummet på Göteborgs-Posten. Till Konstfack sökte hon egentligen bara för att hennes bästa kompis, fotografen Lotta Antonsson, gick där och henne ville hon vara nära.

– Detta var i början av 90-talet och vi blev hjärntvättade med postmoderna teorier, det var alldeles underbart.

Varför underbart?

– Varje termin hade vi ett tema att jobba utifrån och vår lärare bjöd in föreläsare från olika discipliner som speglade temat. Jag visste ju knappt vad konst var innan jag började på Konstfack, att då komma in i en kontext och få en massa kunskap presenterad för sig var underbart. I samband med det förstod jag också att man med ord och titlar kan ta bilder till nya platser.

”Jag tycker om att vara ensam, jag tycker om att kunna omfatta mitt konstnärskap med mig själv.” Foto: Alexander Mahmoud

Annika Elisabeth von Hausswolffs titlar är värda en egen text. Många är på engelska. De kan vara sakliga, men är ofta förföriska eller förledande, ibland absurda. Som titeln på ett av hennes allra kändaste verk, det där en livlös kvinna ligger på en strand och vaktas (uppvaktas?) av en schäferhund. Bilden heter ”Hey Buster! What do you know about desire?”. Eller som fotot av en röd plyschsoffa med sittkuddarna i oordning, titeln ”Domestic sculpture” gör det nära omöjligt att tänka på bilden enbart som föreställande en sittmöbel.

– Det är nog sant att jag ofta gestaltat det bortvända eller utsagda, men det är verkligen inte medvetet. Man sitter inte och räknar ut sitt konstnärskap, det händer och sedan kan man blicka tillbaka och, om man vill, dra trådar mellan hur olika bilder hänger ihop.

Vad tänker du då när du ser tillbaka på det du gjort?

– Att jag ofta har bytt både stil och teknik, för att behålla lusten. Men det har också handlat om att jag inte velat bli för bra på något, om du förstår vad jag menar.

Inte helt, vad är baksidan med att bli för bra på något?

– Det är att man får en stil som man blir förknippad med. Och stil i konst handlar för mig mest om kommersiella aspekter, det gör ens verk igenkännbara och höjer verkens värde på en marknad. Därför gillar jag inte stil – att ha en blick är något helt annat, men jag vill verkligen inte fastna i en konstnärlig stil.

Jag frågar om motviljan mot stil också gäller andra områden än konsten. Det gör den inte.

Senare, inför DN-fotograferingen i den ännu tomma salen på Moderna, plockar hon upp några tröjor ur sin väska. En orangefärgad med ett tryck av en pinuppa med en motorsåg mellan benen och en dödsskalle till ansikte, den har hon gjort själv. Därtill ett par tröjor med stora Adidasloggor. Hon säger att hon nästan bara har kläder från Adidas och förekommer självmant följdfrågan: ”För att de är snygga, helt enkelt.”

Bild 1 av 3 "Hey Buster! What do you know about desire?" från 1995.

Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Bild 2 av 3 Annika Elisabeth von Hausswolff "Alone with Bubble" från 1996.

Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Bild 3 av 3 Annika Elisabeth von Hausswolff "Allting hänger ihop ha, ha, ha" från 1999.

Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

I samband med en stor utställning på Hasselblad center i Göteborg 2016 sa hon att det kanske inte skulle bli några fler utställningar. Hon var trött, funderade på att lägga ner allt och bara ägna sig åt undervisning eller något helt annat. Det hängde delvis samman med de tekniska förändringar som följde på digitaliseringen. Annika Elisabeth von Hauswolff hade under många år fotat med storformatskamera, men så stängde Polaroid sin verksamhet och ett av hennes viktigaste verktyg försvann.

– Jag hade byggt upp en mental bild av den analoga fotoprocessen som bärande i mitt konstnärskap. Det ljuskänsliga materialet som framkallas i vätskor i ett mörkt rum var nästan som en alkemisk process som för mig hörde ihop med själva tillkomsten av verken. Det var så svårt att släppa den mentala bilden. Det digitala fotografiet utspelar sig i dagsljus och med det försvann magin, jag var ledsen i flera år, faktiskt.

Hur fann du magin på nytt?

– Jag hittade den inte i tekniken utan i min blick. Sedan några år tillbaka har jag enbart jobbat med approprierade bilder, det vill säga bilder som jag hittar eller köper loss från olika nedlagda arkiv. På så sätt har min blick och mitt val blivit bärande.

Ironiskt nog har det lett till vad hon själv beskriver som ett frosseri i tekniker. På en emaljverkstad på Österlen har hon låtit överföra foton till emalj, och så har hon printat figurer på plexiglas och målat ovanpå. Hon arbetar fortfarande ensam. Någon gång har hon testat att ta hjälp av assistenter men det har inte funkat.

– Jag blir fruktansvärt obekvämt och stressad över att hitta på uppgifter och sedan skäms jag när jag ger assistenten tråkiga uppdrag som att åka och hämta en framkallad film eller så. Jag är alltså ingen arbetsgivare. Jag tycker om att vara ensam också, jag tycker om att kunna omfatta mitt konstnärskap med mig själv.

När hon började fota på Radium hade hon först en önskan om att bli dokumentärfotograf. Hon ändrade sig senare; hon har sagt att hon inte skulle kunna bära det ansvar som kommer med det dokumentära fotot. Men verkligheten finns ändå med. Efter att nästan uteslutande ha jobbat med iscensatt fotografi inledde hon ett samarbete med ekonomihistorikern Jan Jörnmark och 2011 utkom deras gemensamma bok "Avgrunden" där de reser i finanskrisens spår, och i text och bild porträtterar moderna ruiner, bland annat i det avindustrialiserade Detroit och i forna Jugoslavien.

"Som ung gick jag i terapi, men bara tanken på att jag skulle lägga mig ner och sedan tala fritt gör mig bestört." Foto: Alexander Mahmoud

Ännu oftare träder verkligheten eller den egna historien fram som psykoanalytiska teman eller titlar. Som i den bild där ett par laxrosa nylonstrumpbyxor flyter omkring i ett gammaldags handfat mot bakgrund av ett turkost kakel. Bilden svarar mot ett barndomsminne. När Annika Elisabeth von Hausswolff gick in i badrummet i föräldrarnas lägenhet hemma i Stampen brukade hon se sin mammas underkläder ligga i blöt före tvätt. Fotot från 1999 gav hon titeln "Allting hänger ihop ha, ha, ha".

Själv kan jag inte låta bli att se ålar i stället för strumpbyxor i handfatet. Det kan kanske kvitta lika, för även ålar påstås ju haft en viss betydelse för psykoanalysen.

– Mitt intresse för psykoanalytiska teorier och texter grundar sig i att de är normbrytande och ibland till och med subversiva. Tidigt, i tonåren, lånade jag Jungs "Människan och hennes symboler" på biblioteket och blev fascinerad av myterna, symbolerna och fenomenet *det kollektiva omedvetna* som fungerar som en struktur i alla människors psyke. Den boken har betytt mycket för mig och mitt senare konstnärskap. Det psykoanalytiska perspektivet blottlägger oss som mänskliga apparater, det visar att det undermedvetna kan föregå det medvetna. Det är obekvämt och sällan snyggt.

Har du själv gått i analys?

– Nej, jag har alldeles för stort kontrollbehov. Som ung gick jag i terapi, men bara tanken på att jag skulle lägga mig ner och sedan tala fritt gör mig bestört, jag kan inte relatera till den situationen över huvud taget. Förmodligen skulle jag krypa ihop i fosterställning och vara alldeles tyst, jag är nog egentligen väldigt hämmad.

Annika Elisabeth von Hausswolff väljer tre hänförande kulturupplevelser

Donna Tartt

”Jag googlar hennes namn en gång i månaden för att se om hon har skrivit en ny bok. Hon ger ut en tegelsten vart tionde år och de tre böcker hon hittills har skrivit hör till några av mina största läsupplevelser.”

Rammstein

”Jag är den enda i min bekantskapskrets som lyssnar på det tyska bandet Rammstein och kommer således gå ensam på Ullevi och se dem i slutet av juli, 2022. Jag grät på en Rammsteinkonsert i forna Östberlin för nästan två decennier sedan där kvinnor som skulle kunnat vara min mamma sjöng med i alla låtar. Rammstein var Östtysklands stora stolthet!”

Det sjunde inseglet

”Jag har sett Ingmar Bergmans film över 20 gånger, det är den bästa filmen som någonsin har gjorts. Av en slump såg jag den första gången i elvaårsåldern och dialogen och bildspråket har präglat mig på djupet.”

Annika Elisabeth von Hausswolff

Fotograf född 1967, uppvuxen och bosatt i Göteborg.

Har två barn från ett tidigare äktenskap och lever tillsammans med konstnären Klas Barbrosson.

Var mellan 1984 och 1987 medlem i punkbandet Cortex. Har studerat på Konstfack och på Kungliga konsthögskolan. Slog igenom med bildsviten ”Tillbaka till naturen”, en serie iscensatta bilder som för tankarna till brottsplatser.

Representerade Sverige på Venedigbiennalen 1999 och har haft större separatutställningar på bland annat Statens museum for Kunst i Köpenhamn och på Hasselblad center i Göteborg. Sedan 2016 är hon adjungerad professor i fotografi vid Akademin Valand på Göteborgs universitet. Tillsammans med

Jonatan Habib Engqvist och Lars-Erik Hjertström Lappalainen driver hon konsttidskriften Tsnok.se.

Är aktuell med utställningen "Alternativ sekretess" som öppnar den 23 oktober på Moderna museet i Stockholm och som pågår till den 20 februari. Där visas ett hundratal av hennes verk, tillsammans med verk ur museets samling, bland annat skulpturer av Louise Bourgeois och Anders Widoff, foton av Francesca Woodman och måleri av Ulla Wiggen.

Publicerad 2021-10-16, DN

<https://www.dn.se/kultur/annika-elisabeth-von-hausswolff-bade-brott-och-konst-ar-gransoverskridande/>

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

ANNIKA ELISABETH VON HAUSSWOLFF

Born 1967 in Gothenburg, Sweden. Lives and works in Gothenburg, Sweden
www.annikavonhauswolff.com

Education

- 1995-96** Royal Swedish Academy of Fine Arts.
1991-94 University College of Arts, Craft & Design, Stockholm.
1987-89 Sven Winquist's School of Photography, Gothenburg, Sweden.

Solo Exhibitions (selected)

- 2024** *Alternativ retrospektiv*, Galleri Hammarén, Gothenburg, Sweden.
2022 *The Pink Drill*, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
2022 *Alternative Secrecy*, Moderna Museet, Malmö, Sweden.
2021 *Alternative Secrecy*, Moderna Museet, Stockholm, Sweden.
2020 *Oh Mother, What Have You Done?*, Andrehn-Schiptjenko, Paris, France.
2019 *Annika von Hausswolff & Cajsa von Zeipel - I woke up like this*, Kristinehamns Konstmuseum, Kristinehamn, Sweden.
2016 *Grand Theory Hotel*, Svenska institutet, Paris, France. *Grand Theory Hotel*, Hasselblad Foundation, Gothenburg, Sweden.
2015 Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
2014 *Annika von Hausswolff*, Kulturens Hus, Luleå, Sweden.
Destabilia, Varbergs Konsthall, Varberg, Sweden.
2013 *Time Out Photography and About*, Helsinki Contemporary, Helsinki, Finland.
DESTABILIA, Värmlands Museum, Karlstad, Sweden.
Annika von Hausswolff - It All Ends with a New Beginning, ARoS, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus, Denmark. *
2012 Saltarvet, Fiskebäckskil, Sweden.
2011 *Overhaul*, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
Learning by doing, Invaliden 1, Berlin, Germany.
2010 *The Black Box Is Orange*, La Conservera, Centro de Arte Contemporáneo, Murcia, Spain.
2009 *Annika von Hausswolff*, Turku Art Museum, Finland.
Annika von Hausswolff, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.
2008 *I am the Runway of Your Thoughts*, Casey Kaplan, New York, USA.
ICH BIN DIE ECKE ALLER RÄUME, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Sweden. *
Annika von Hausswolff, Stenasalen, Göteborgs Konstmuseum, Gothenburg, Sweden.
2007 Galleria Huuto, Helsinki, Finland.
Annika von Hausswolff, Korjaamo Galleria, Helsinki, Finland.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- 2006** *The Heat From Our Bodies Generates the Images That Mortality Demands*, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
- 2005** Baltic Art Center, Visby, Sweden.
- 2004** *The Painful Logic of Colour and Texture*, Air de Paris, Paris, France.
Domestic Sculpture 1999-2003, Norrköpings Konstmuseum, Norrköping, Sweden; Bohusläns Konstmuseum, Uddevalla, Sweden.
Galleri F15, Moss, Norway; Uppsala Konstmuseum, Uppsala, Sweden.
- 2003** *The Memory of my Mother's underwear and other works*, IASPIS- galleriet, The Royal Academy of Fine Arts, Stockholm, Sweden.
Room for increased consciousness of the parallel day, National Gallery of Denmark, Copenhagen, Denmark.*
- 2002** Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
Casey Kaplan, New York, USA.
- 2001** *SPÖKE*, Victoria Miro Gallery, London, England.
SPÖKE, Air de Paris, Paris, France.
- 1999** Stenasalen, Göteborgs Konstmuseum, with Johan Zetterqvist, Gothenburg, Sweden.
Västerås Konstmuseum, Västerås, Sweden. Casey Kaplan, New York, USA.
INOVA Museum of Visual Arts, Milwaukee, USA.
- 1998** Bildmuseet Umeå, Umeå, Sweden.*
Statements, Basel Art Fair, Andréhn-Schiptjenko, Switzerland.
- 1997** *Ur verkligheten/Out of Reality*, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
Soros Center for Contemporary Art in Kiev, Ukraine.

Group Exhibitions (selected)

- 2024** *The Romantic Eye*, Nationalmuseum, Stockholm, Sweden.
- 2023** *A State of Consciousness*, Recontres d'Arles, Arles, France.
Before Tomorrow – Astrup Fearnley Museet 30 Years, curated by Owen Martin and Solveig Øvstebø, Astrup Fearnley Museet, Oslo, Norway.
- 2022** *M O V I N G*, Andréhn-Schiptjenko, Paris, France.
Darkrooms - The Gothenburg Photography Scene 1985–95, Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
Where does anything actually begin?, The Wanås Foundation, Knislinge, Sweden.
- 2020** *Working On It*, Helsinki Contemporary, Helsinki, Finland.
- 2017** *Revision*, 3:e våningen, Gothenburg, Sweden.
- 2015** *Framing Bodies*, Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
- 2014** *Mellan verkligheter, Fotografi i Sverige 1970-2000*, Dunkers Kulturhus, Helsingborg, Sweden.
Nouvelle génération, FRAC Nord-Pas-de-Calais, Dunkerque, France.
Baroque, Kulturhuset, Stockholm, Sweden.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- Malmö Konstmuseum @Malmö Konsthall, Malmö Konsthall, Sweden.*
- Fokus – Samtida svenskt Fotografi, Artipelag, Gustavsberg, Sweden.*
- Mellan verkligheter, Göteborgs Konstmuseum, Gothenburg, Sweden.*
- The Beginning is Always Today, Västerås Konstmuseum, Västerås, Sweden.*
- 2013** *Ränder, Ryt, Riktning, Nordiska Museet, Stockholm, Sweden.*
- The Beginning is Always Today. Kvinner, kunst og samfunn, Sørlandets Kunstmuseum, Kristiansstad, Norway.*
- Otherworldly, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.*
- 2012** *Nackte Männer, Leopold Museum, Vienna, Austria.*
- The 53rd October Salon, Cultural Centre of Belgrade, Belgrade, Serbia.*
- Platsens själ, Artipelag, Gustavsberg, Sweden.*
- 2011** *Svart Ljus, Borås konstmuseum, Borås, Sweden.*
- Victims and Martyrs, Göteborgs konsthall, Göteborg, Sweden.*
- Nordic Darkness, Kristinehamns konstmuseum, Kristinehamn, Sweden.*
- Moderna Museets samling, En annan historia, Moderna Museet, Stockholm, Sweden.*
- Annika von Hausswolff och Lotta Antonsson, Konstföreningen Aura, Lund, Sweden.*
- Nordic Darkness, Kristinehamns Konstmuseum, Kristinehamn, Sweden.*
- Investigations of a Dog, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.*
- Polis Polis Potatismos, Malmö Art Museum, Malmö, Sweden. Sport i konsten, Mjellby Konstmuseum, Halmstad, Sweden. Sport i konsten, Skövde Kulturhus, Skövde, Sweden.*
- 2010** *Thrice Upon a Time, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.*
- Mortality, Australian Centre for Contemporary Art, South Bank, Australia.*
- Foreign Studies, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden. Svenskt Foto från 00-talet, Falkenberg's Museum, Falkenberg, Sweden.*
- Taking down heaven, Alma Löv Museum, Ämtervik, Sweden.*
- 2009** *Investigations of a Dog, Works from the FACE collections, Fondazione Sandretto, Turin, Italy.*
- 2008** *Darkside, curated by Urs Stahel, Winterthur, Zurich, Switzerland.*
- Reality Check, Statens Museum for Kunst, Copenhagen, Denmark.*
- T2: Torino Triennale, Castello di Rivoli Museum of Contemporary Art, Fondazione Sandretto Re Rebaudengo and Fondazione Torino, Musei, Torino, Italy, curated by Daniel Birnbaum.*
- Wollust – the presence of absence, Columbus Art Foundation Leipzig, Germany.*

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- Dunkla Stråk*, Åmells c/o Konstnärshuset, Stockholm, Sweden.
Las partes u el todo, Fundació Foto Colectania, Barcelona, Spain.
Ask A Banana Baby: Contemporary Swedish Video and Photography, Howard House, Seattle, Washington, USA.
- 2007** *This Winter*, Casey Kaplan, New York, USA.
Reflecting with Images, Galleria Civica di Modena, Modena, Italy.
To be continued, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.
Ways to The Matter of Course, Photo Museum, Winterthur, Zurich, Switzerland.
Looks from North. Reflecting With Images, Northern Lights Galleria, Mansion of the Garden and Saint Palace, Margherita Civica Modena, Italy.
Global Feminisms, Elizabeth A. Sackler Center for Feminist Art, Brooklyn Museum, Brooklyn, NY, USA.
Air de Paris, Delphine Pastor, Monaco.
Mot Tiden, Bonniers Konsthall, Stockholm, Sweden.
The Shapes of Space, Guggenheim Museum, New York, USA. *Towards a new Ease – Set 4 from the Collection of the Fotomuseum Winterthur*, Fotomuseum Winterthur, Switzerland. *Art Feminism* (touring exhibition), Göteborgs konstmuseum, Göteborg, Sweden.
SAK, Stockholm, Sweden.
Grönska, Symbolic och estetik i svensk konst 1967-2007, Mjellby konstmuseum, Halmstad, Sweden.
- 2006** *Me, Myself and I: Artist Self-Portraits from the Heather and Tony Podesta Collection*, Contemporary Arts Center of Virginia, Virginia Beach, VA, USA.
Art Feminism (touring exhibition), Hälsinglands Museum, Hudiksvall, Sweden.
This Modern Life; searching for the self in the other, Senko Studio, Viborg, Denmark.
Everybody Knows This Is Nowhere, Galerie Asbæk, Copenhagen, Denmark.
Kvindens Rum, Galerie MøllerWitt, Århus, Denmark. *Whisper not!*, Huis Marseille, Museum for Photography, Amsterdam, Holland.
A Rabbit As King of The Ghosts, Mitchell-Innes & Nash New York, USA.
Grönska, Kristinehamns Konstmuseum, Kristinehamn, Sweden.
Janssons Frestelser, Overgaden institute of contemporary art, Copenhagen, Denmark.
Art Feminism (touring exhibition), Liljevalchs, Stockholm, Sweden.
Moderna Utställningen, Moderna Museet, Stockholm, Sweden. *Art Feminism* (touring exhibition), Dunkers Kulturhus, Helsingborg, Sweden.
- 2005** *The Exposed Colour: Pink*, University Art Museum of the National University of Fine Arts and Music, Tokyo Geijutsu Daigaku, Tokyo, Japan.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- Unstable – new directions in Swedish photography*, Bildmuseet Umeå, Umeå, Sweden.
Works From Magasin 3 Stockholm Konsthall Collection, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.
Forget-me-not, Maison du Danemark, Paris, France.
Erste Haut, Galerie Gebr. Lehmann, Dresden, Germany. *Swedish Photography*, Faulconer Gallery, Grinnell, Iowa, USA.
- 2004** *Delayed on Time*, Museum of Contemporary Art, Zagreb, Croatia.
Instabilt - nya riktningar inom svensk fotografi, Kulturhuset, Stockholm, Sweden.
sense and sensibility – collection fnac, CRAC Alsace, France.
Tusenfryd, curated by Hilde Teerlink. Vestfossen Kunstlaboratorium, Vestfoissen, Norge.
Anders Zorn and Contemporary Nordic Art, ARKEN Museum for Moderne Kunst, Copenhagen, Denmark.
- 2003** *Berlin North*, Hamburger Bahnhof, Berlin, Germany.*
The Articulated Dream, Andréhn-Schiptjenko, Stockholm, Sweden.
Carrie Secrist Gallery, Chicago, USA. European Central Bank, Frankfurt, Germany.
stop-over Berlin, Nordic Embassy, Berlin, Germany.*
- 2002** *Arquivo e Simulação*, Centro Cultural de Belém, Lisbon, Portugal.*
Le songe d'une nuit d'été, Centre Culturel Suèdois, Paris, France.
Extension, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Stockholm, Sweden.
Hjemme Igen, ARKEN Museum for Moderne Kunst, Copenhagen, Denmark.*
Gossip, Malmö Konstmuseum, Malmö, Sweden.
Desiring Machines, Dorsky Gallery, New York, USA. *Thin Skin: The Fickle Nature of Bubbles, Spheres and Inflatable Structures*, Axa Gallery, New York, USA.
Beyond Paradise, organised by Moderna Museet, touring to National Gallery, Bangkok, Thailand, National Art Gallery Kuala Lumpur, Malaysia.*
- 2001** *Hollywood Revisited*, Aarhus Konstmuseum, Århus, Denmark.
My generation, Atlantis Gallery, London, England.
Can you hear me?, 2nd Ars Baltica Triennial of Photographic Art, Bergens Kunstforening – Bergen Kunsthall, Norway.*
- 2000** *CRAC*, Liljevalchs, Stockholm, Sweden.
Buenos Aires Biennial, Buenos Aires, Argentina. *Hybrid*, Arles, France, Fotomuseum Winterthur, Switzerland.*
Weegee, Jane & Louise Wilson & Annika von Hausswolff, Magasin 3, Stockholm, Sweden.*
Le Printemps de Cahors, Cahors, France.* *STUFF*

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- IT*, Swe.DE, Y1, Stockholm, Sweden. 10-6, Casey Kaplan, New York, USA.
Found Wanting, Nexus - Contemporary Art Center, Atlanta, USA.
L´autre Sommeil, Musée d´Art Moderne de la Ville de Paris, France.*
Can you hear me? 2nd Ars Baltica Triennial of Photographic art (touring group show).*
- 1999** The Nordic Pavilion, Venice Biennale, Italy.* *A Touch of...Evil*, Metronom, Madrid, Spain.* *Nordic Nomads*, White Columns, New York, USA.
Near and Elsewhere, The Photographers' Gallery, London, United Kingdom.
Lè Grand Praemière Opéning Shöw, Galleri Nicolai Wallner, Copenhagen, Denmark.
Malmö Konstmuseum besöker Magasinet, Wanås 1999. Knislinge, Sweden.
- 1998** *Fönster åt gården/Rear Window*, Liljevalchs Konsthall, Stockholm, Sweden.
Casey Kaplan, New York, USA.
Filter, Galerie Almine Rech, Paris, France. *Sightings*, Institute of Contemporary Art (ICA) London, England.*
Nordic Nomads, White Columns, New York, USA. (Anita&Anita).
The Edstrand Foundation Art Prize, Rooseum, Malmö, Sweden.*
Momentum, Nordic Biennial Moss, Norway.*
Wounds, Between Democracy and Redemption in Contemporary Art, Moderna Museet, Stockholm, Sweden.*
Come Closer, Liechtensteinische Staatliche Kunstsammlung, Vaduz, Museum Ludwig, Budapest.*
- 1997** *Hollywood Premiere*, Hollywood Premiere Motel, Los Angeles, USA.
Belladonna, ICA, London, England.
Firstsite at The Minorities, Colchester, United Kingdom. *Funny versus Bizarre*, Contemporary Art Centre, Vilnius & Modern Art Museum, Riga, Latvia.*
Bring Your Own Walkman, W 13, Amsterdam, Holland. (Anita & Anita).
ALIKENESS, Centre for Contemporary Photography, Fitzroy, Australia. (Anita&Anita).*
- 1996** *NDXL RTE*, Galleri INDEX, Stockholm, Sweden, (Anita&Anita)
The 23rd Biennial of Sao Paulo, Brazil.* *Tidsanda III*, Malmö Konstmuseum, Malmö, Sweden. Magnus Karlsson, Västerås, Sweden.
How the Land Lies, Hales Gallery, London, United Kingdom.* *Stay on your own for slightly longer*, Transmission Gallery, Glasgow, Scotland.*
Till Filmen, Göteborgs Konstmuseum, Gothenburg, Sweden.
Borealis 7, Billedgalleriet, Bergen, Gallery F15.* Moss, Hasselblad Center, Göteborg.*
- 1995** *Processer - Crimes in Mind*, Kalmar Konstmuseum, Kalmar, Sweden.*

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

- Anita&Anita Records a CD in Thomas ´ Room, Lydmar Art Hotel, Stockholm, Sweden. (with Lotta Antonsson).
Borealis 7 - Desire, Nordiskt Konstcentrum, Finland, Louisiana, Denmark.*
Galleri Magnus Karlsson, Västerås, Sweden.
- 1994** *The Exposed*, Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
Konsthallen, Bohusläns Museum, Uddevalla, Sweden.
REVIR, Kulturhuset, Stockholm, Sweden.*
The Abject, International Photographic Triennial, Oulu, Finland.*
Galleri INDEX, Stockholm Smart Show, Sweden.
- 1993** Nordiskt Nittiotal, Stockholm ArtFair, Sollentuna, Sweden.
Hem - en studie i politik, Galleri INDEX, Stockholm, Sweden.
OVERGROUND-World Expo 93, Konsthallen, Gothenburg, Sweden.*
Not a Garden Party, Galleri Forum, Malmö, Sweden.
- 1992** *BASTARD*, Nordens Hus, Reykjavik, Iceland.
- 1990** *KNOGJÄRN -90*, Gothenburg, Sweden.
- 1989** Fotohuset, Gothenburg, Sweden.

* catalogue

Teaching

Professor, Högskolan för fotografi, Göteborgs Universitet, Göteborg, Sweden.

Grants and awards

- 2022** The Prince Eugen Medal – Artist’s Award, Stockholm, Sweden.
- 2013** Gannevikstipendiet.
- 2012** Sverige Arkitekters Kritikerpris.
Stipendie ur Albert Bonniers 100-årsminne.
Göteborgs Stads Kulturstipendium
- 2008** The Sten A Olsson foundation for Research and Culture.
- 2002** The Swedish Arts Grants Committee 10 year grant.
- 2001** Artist in Residence, IASPIS, Stockholm.
The City of Stockholm Artist Grant.
- 1999** Artist in Residence, NIFCA, Helsinki, Finland.
- 1998** The Swedish Arts Grants Committee two year grant The Edstrand Foundation Art Prize.
- 1997** Artist in Residence at Headlands Center for the Arts, San Francisco, USA.
- 1995** The Swedish Arts Grants Committee one year grant.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

Miscellaneous

- 2013** Magazine cover for Provins.
- 2011** *Poetisk propaganda*, Poster project in collaboration with Lotta Antonsson.
- 2006** Pink - The Exposed Color in Contemporary Art and Culture, Edited by Barbara Nemitz, Hatje Cantz Publisher.
- 2005** *The Last Self-portrait* – a collaboration with Ann-Sofie Back at Virserums Konsthall.
- Cover for *Glänta #2.04*.
- 2004** Production-in-residence, Baltic Art Center, Visby, Sweden.
Book cover for *Hennes Vård* by Mara Lee, Vertigo Förlag.
Book cover for *Strata* by Helena Eriksson, Albert Bonnier förlag.
Book cover for *Mörk vår* by Unica Zürn, Vertigo Förlag.
- 2002** *Sad Memories of Pink*, photography for Den Danske Radeerforening, commissioned as a gift to the members.
- 2002** *Male Hysteria*, litography for Konstalmanackan by Litografiska Akademin, Tidaholm, Sweden.
- 2002** Book cover for *Mandomsåldern* by Michel Leiris, Vertigo Förlag.
- 2001** Book cover for *Suburbia* by Pamela Jaskoviak, Albert Bonniers Förlag.
- 2000** Book cover for *KOM* by Mara Lee, Vertigo Förlag.
- 1999** Guilt by Association, project for Merge #1-99.
Air de Paris, Jean-Luc Verna, Paris, France (project wall).
- 1998** Insert in 1% (Denmark).
- 1997** The Pre Millenium Experience, Paletten (with Johan Zetterquist).
Purple & Green, a billboard project in collaboration with Johan Zetterquist for Pretoria Art Museum in South Africa.
- 1996** CD-record: Anita & Anita records a CD in Thomas´ room, (Not for sale records).
- 1995** Co-organizer of New Reality, video & performanceboot at Stockholm SmartShow.
Slap Happy, video by Anita & Anita (with Lotta Antonsson). Pommac, art-competition for Pripps.
- 1994** Co-organizer of New Reality Mix, video & performance weekend in Stockholm.
- 1993** Phonedirectory-cover, Telia.
- 1990-91** Ass.artist at The Phauss-Karkowski-Hafler Trio-electronic- music-tour in USA.
- 1986** Collaboration with Radium 226.05 and Anckarström.

Andréhn-Schiptjenko

STOCKHOLM PARIS

Public Collections

Aarhus Kunstmuseum, Denmark.
Akzo Nobel Art Foundation, Arnhem, Holland.
Astrup Fearnley Collection, Museet for Moderne Kunst, Oslo, Norway. Museum Voorlinden, Haag, Holland.
Fonds National d'Art Contemporain, Paris, France.
Fotomuseum Winterthur, Switzerland.
FRAC Languedoc - Roussillon, Montpellier, France. Frac Nord – Pas de Calais, France.
Göteborgs Konstmuseum, Gothenburg, Sweden. Harvard University Art Museums, Cambridge, USA. Hasselblad Center, Gothenburg, Sweden.
Karolinska Institutet, Solna, Sweden.
KIASMA, Helsinki, Finland.
Länsmuseet Gävleborg, Gävle, Sweden.
Magasin III Museum for Contemporary Art, Stockholm, Sweden. Malmö Konstmuseum, Malmö, Sweden.
Moderna Museet, Stockholm, Sweden.
Museum of Contemporary Art, Chicago, USA.
National Museum of Women in the Arts, New York, USA.
Neuberger Berman, New York, USA.
Norrköpings Konstmuseum, Norrköping, Sweden.
RISD Museum, Rhode Island School of Design, Providence, USA. Saastamoinen Foundation, EMMA Espoo Museum for Modern Art, Espoo, Finland.
San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco, CA, USA. Skövde Konstmuseum, Skövde, Sweden.
Statens Konstråd (The National Public Art Council), Sweden. Sten A Olsson Stiftelse för Forskning och Kultur, (S.A.O. Foundation of Research and Culture) Sweden.
Stockholms Kulturförvaltning/Stockholm konst, Sweden. National Gallery of Denmark, Copenhagen, Denmark.
The Solomon R. Guggenheim Museum, New York, NY, USA. The Swedish State's Collection of portraits, Sweden. Varbergs konsthall, Varberg, Sweden.
Västerås Konstmuseum, Västerås, Sweden.